

بيروباوهرين خو
ژ قورئانې و سوننه تي و هريگره

وهرگپران
سهروار بهرواری

نقیسین
محمد جمیل زینو

بیرروباوهرتین خو ژ قورئانی و سوننه تی وهریگره

نقیسین

جمیل محمد زینو

وهرگیان

سهروار بهرواری

- ❖ پهرتووک: بیرروباوهرتین خو ژ قورئانی و سوننهتی وهریگره.
- ❖ نفیسین: محمد جمیل زینو.
- ❖ وهرگیړان: سهروار بهرواری.
- ❖ پیداجوونا زمانی:
- ❖ دیزاینا بهرگی:
- ❖ ژ چاپ و وهشائین:
- ❖ تیراژ:
- ❖ ژمارا سپاردنی:

مافی جایی بو وهرگیړی د پاراستینه

تېبىنى:

مە رامانا ئايەتتەن قورئانا پىرۆز ژ تەفسىرا ساناهى يىن كوپىكرىن
ول گەل دەستكارى درامانا ھندەك ئايەتاندا داکوپترىا پوهن
بىت بۇ خواندەفانان.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له

وأشهد ألا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمدا عبده ورسوله. أما بعد:

ئهف پرسیاره دگرنگ د بیرروباوهرتیدا دی بهرسفا وان دهم و ل گهل دیارکرنا بهلگه ژ قورئانی و فهرمودهیان داکو دلّی خواندهفانی بو راستیا بهرسفین وی ئارام بیت، چونکی بیرروباوهری تاکهپرئسیی بنیاتی بهخته وهربیا مروقییه د دونیاییدا و ل رۆژا قیامه تی ... ژ خودی داخوازم فی کاری ب تی بوخو بدانیت و موسلمان بوخو مفا تی ژ بیین.

محمد جمیل زینو

مافی خودی ل سهر بهندان

پ ۱ / ئه‌ری بۆچی خودی ئەم یین ئافراندین؟

خودای مه‌زن ئەم یین ئافراندین داکو ب تئی په‌رستنا وی بکه‌ین و هه‌فبشکان بۆ وی چینه‌که‌ین د په‌رستنا ویدا. به‌لگه‌: گو‌تتا خودای مه‌زن د سو‌ره‌تا (الذاریات): **{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (۳۶)}**، رامان: "ومن ئەجنه و مرؤف نه‌ئافراندینه وینغه‌مبه‌ر بۆ وان نه‌هنارتینه ئە‌گه‌ر ژ به‌ر ئارمانجه‌کا مه‌زن نه‌بت، کو ئەو په‌رستنا من ب تئی بکه‌ن".
وینغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دی‌ئیت: **{حَقَّ اللَّهُ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْْبُدُوا اللَّهَ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا}**، رامان: "مافی خودی ل سهر به‌ندان ئەوه په‌رستنا وی ب تئی بکه‌ن، و هه‌فبشکان بۆ وی چینه‌که‌ن".

پ ۲ / ئه‌ری په‌رستن چیه‌؟

په‌رستن نافه‌کی کۆمکه‌ره بۆ هه‌ر کارو‌کریار و گو‌تته‌کا خودی هه‌زژبیکه‌ت و ژئی رازی بیت، وه‌کی: دوعا و نفیژ و دانا قوریانی ... هتد.
خودای مه‌زن دی‌ئیت: **{قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۶۲)}**، رامان: "تو بیژه: هندی نفیژا من و قوریانی منه ب تئی بۆ خودینه، نه بۆ صه‌نه‌م و مری وئه‌جنانه، ونه بۆ که‌س ژ وانه یین هوین ژیلی خودی قوریانان بۆ دده‌ن، وژینا من و مرنا من بۆ خودی‌یه خودای هه‌می چیکرییان".

وینغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دی‌ئیت: **{قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ}**، رامان: "خودای مه‌زن دی‌ئیت: نینه به‌نده خو ب تشته‌کی نیزیکی من بکه‌ت کو خوشتقی‌تره ل ده‌ف من ژ وی یا من ل سهر وی ئه‌رکه‌ری".

ب۳/ دى چاوا په رستنا خودايى مه زن كه ين؟.

ههروه كى خودايى مه زن و پيغه مبهري خودى ﷺ فه رمان يى لمه كرى. خودايى مه زن ديئزيت: **{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ }** [محمد: ۳۳]. رامان: "نهى ته وپن باوهرى ب خودى ئيناي ودويكه فتنا پيغه مبهري وى كرى هوپن گوهداريايى خودى وگوهداريايى پيغه مبهري د ئه مر وفه رمانين وان دا بكه ن، وهوپن خيرا كيرايين خو ب كوفري وگونه هئ پويج نه كه ن".

ويغه مبهري خودى ﷺ ديئزيت: **{ مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ زَدٌّ }** رامان: "هه ره كه سه كى كاره كى بكه ت فه رمانا ئايئى مه سه ر نه بيت (چ ب له گه يى نه بيت)، ئه و كار دى هئته ره دكرن".

ب۴/ ئه رى ئه م په رستنا خودايى مه زن ژ بهر ترسا سزادانا وى وهيفيا ب ده ست خو فة ئينانا پاداشتان بكه ين؟.

به لى دى ب فى ره نكي په رستنا خودايى مه زن كه ين، خودايى مه زن د سالوخه ت كرنا باوهداراندا ديئزيت: **{ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا }** [السجدة: ۱۶]. رامان: "ژ ترسي ن هه زايى دا وژ بهر ب ده سته ئينانا خيرى ئه و دوعايان ژ خودايى خو دكه ن".

ويغه مبهري خودى ﷺ ديئزيت: **{ (أَسْأَلُ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِهِ مِنَ النَّارِ) }**. رامان: "ئه ز داخوازا به هه شتى ژ خودى دكه م و خو ب وى ژ ئاگرى دپاريم".

پ ۵ / ئهري قهنجي (باشي) د بهرستنيدا چييه؟.

قهنجي ئهوه تو بهرستنا خودايي مهزن بکهی ههروه کی تو وی دبيني. خودايي مهزن ديژيت: **{الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ (۲۱۸) وَتَقْلَبُكَ فِي السَّاجِدِينَ (۲۱۹)}** [الشعراء]. پامان: "ئهوي ته دبينت دهی تو ل نيقا شه ئي ب تي ردايييه نفيژي. وئو خوچه ماندنا ته دبينت دهی تو د گهل نفيژکه ران رادي و درويي و دچيه سوجدی".

وينغه مبهري خودی ﷻ ديژيت: **"الاحسان: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ"**. پامان: "قهنجي: ئهوه تو وهسا بهرستنا خودی بکهی ههروه کی تو وی دبيني، ئه گهر تو وی نه بيی (بيگومان) ئهوه ته دبيني".

جوړین تاکپه‌رتیسیی و مفايین وی

پټ/٦/ بوچی خودای مه‌زن پیغه‌مبه‌ر (سلاف ل وان بن) هنارتینه؟.

خودای مه‌زن پیغه‌مبه‌ر (سلاف ل وان بن) یین هنارتین داکو به‌ری خه‌لکی بده‌نه

په‌رستنا خودای مه‌زن و وان ژ هه‌قپشکی هشیار بکه‌ن. خودای مه‌زن دیژیت: **{وَلَقَدْ بَعَثْنَا**

فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ} [النحل: ٣٦]. رامان: "ب راستی د

ناف هه‌ر ملله‌ته‌کی بو‌ری دا مه‌ پیغه‌مبه‌ره‌ک هنارتبوو دا فه‌رمانی ب په‌رستنا خودی

وگوه‌داریا وی ل وان بکه‌ت ووان ژ په‌رستنا شه‌یتانی و صه‌نه‌م و مریان بده‌ته‌ پاش".

الطَّاغُوت: ئەو کەسە ئەوی بەرئ خەلکی ددەته په‌رستنا ژیلی (غه‌یری) خودی.

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﴿﴾ دیژیت: **((الْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ .. وَ دِينُهُمْ وَاحِدٌ))**. رامان:

"پیغه‌مبه‌ر هه‌می براین ئیکن ... و ئاین وان ئیکه".

پټ/٧/ ئه‌ری تاکپه‌رتیسیا خودای مه‌زن د خوداینیا ویدا (توحید الربوبية) چیه؟.

تاکپه‌رتیسیا وی د کارین ویدایه وه‌کی چیکرنا چیکه‌ریان و ریشه‌برنا وان ... هتد،

خودای مه‌زن دیژیت: **{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ}** [الفاتحة: ٢]. رامان: "ئه‌فه مه‌دحه‌که

خودی بو خو کری، هه‌ر وه‌سا فه‌رمانه‌که ل به‌نیان ژی کو ئه‌و مه‌دحین وی پی بکه‌ن؛

چونکی ئه‌و ب تخی هیژایی هندئ یه، وئوه‌و پی مروّف چیکرین، و ب کاری وان رادبت، پی ب

قه‌نجیا خو هه‌می به‌نیین خو ب خودان دکه‌ت".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﴿﴾ دیژیت: **((أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ))**، رامان: "تو خودانی

ئهرد و ئه‌سمانای".

ب/۸ / ئه‌ری تاکه‌پرئیسیا خودای مه‌زن د په‌رستنیدا (توحید الالهیه) چیه؟

ئه‌وه خودای مه‌زن تاك و تهنه‌ها بکه‌ین د په‌رستنیدا وه‌کی دوعا کرن و دانا قوریانی و نه‌زکرن ..هتد. خودای مه‌زن دیژیت: **{وَاللَّهُمَّ إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ} [البقرة: ۱۶۳]**، رمان: "وخودای هه‌وه خودایه‌کی ب تئی‌یه، د ناف و سالوخته وکریارین خو دا یی هه‌فاله، ژ وی پئغه‌تر عه‌بدینی بو‌که‌سی نا ئیته‌کرن، بو‌هه‌می چیکریان یی پردلو‌فانه، و ب خودان باوه‌ران یی دلوفانکاره".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیژیت: **((فلیکن أول ما تدعوهم إليه شهادة أن لا إله إلا الله))**، رمان: "بلا ئیکه‌م تشت تو‌گازیا وان بو‌که‌ی ده‌یده‌فانیا کو چ خودایه‌کی ب هه‌ق ژ هه‌ژی په‌رستنی نینه ب تئی الله تینه‌بیت".

و د ریوایه‌تا بو‌خاریدا: **((...إلى أن يُؤخِّدوا الله تعالى))**، رمان: "ئه‌و تاکه‌پرئیسیا خودی ب تئی بکه‌ن".

ب/۹ / ئه‌ری تاکه‌پرئیسیا خودای مه‌زن د سالوخته و باشنا‌فین (صفات الله و اسمائه) ویدا چیه؟

دو‌پاکرنا وی تشتییه ئه‌وا خودای مه‌زن خو یی سالوخته کری د قورئانا پیروزدا یان پیغه‌مبه‌ری وی د فه‌رمووده‌یین خو یین سه‌حیدان ب راسته‌قینه سالوخته کری، یی گۆهورینا رمانا وانا راسته‌قینه بو‌رمانه‌کا دیترو یی فه‌شارتا رمانا وی و یی دانا وه‌که‌ه‌قییان بو‌وان و یی به‌دکرنا وان، وه‌کی:

(الاستواء): خودی بلند بوو سه‌ر عه‌رش.

(النزول): خودای مه‌زن ده‌یته ئه‌سمانی دونیای هه‌روه‌کی د فه‌رموودیدا هاتی.

(البد): خودی ده‌ست یی هه‌ی.

... هتد. ئەف تشته هەمی ژ هەژی خودای مەزن، چینابیت مروّف ئی رامانی بگۆھوریت بۆ رامانە کادیتەر یان فەشیریت یان رەدکەت یان وە کەهەقییان بۆ ب دانیت، دقیت خو رادەستی وئ ئایەتی یان وئ فەرموودی بکەت وەکی کا چاوا هاتییه فەگۆھاستن بی کو دەستکاری تیدا بکەت.

خودای مەزن دیژیت: (لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ) [الشورى: ١١]،

رامان: "تشتەك ژ چیکریین وی وەکی وی نینه، نه د ذاتی وی دا نه د ناف و سالوخت و کریارین وی دا؛ چونکی نافین وی هەمی دباشن، و سالوختین وی هەمی دپیکهاتی و مەزن، ووی ب کریارین خو -بی هەفپشک- چیکریین خو بین مەزن هەمی ئافراندینه، وئەو ه گۆهدیژی بینەر، تشتەك ژ گۆتن و کریارین بهنیین وی ل وی بەرزە نابت، وئەو دی وان سەرا جزا دەت."

وپیغه مبهری خودی ﷻ دیژیت: ((يَنْزِلُ اللَّهُ كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا...))،

رامان: "د هەمی شەفاندا خودای مەزن دەهیتە خوارای بۆ ئەسمانی دونیای ..."

هاتنا خوارا خودای مەزن هاتنه کا ژ هەژی ویه نه وهک چیکریین ویه، چ چیکری وە کەهەقیی وی نینه وکەس چاوانییا وئ نزانی و چینابیت هاتنا خوارا خودای مەزن بۆ ئەسمانی دونیای فەشیرین یان رەدبکەین یان وە کەهەقییان بۆ هاتنا خوارا وی بدانین، ب تی دی ئی چەندی دوپات کەین و بیژین خودای مەزن هەمی شەفا دەهیتە ئەسمانی دونیای و دی خو بیدەنگ کەین چ تشتا لی زیدە ناکەین و لی کیم ژێ ناکەین، دی خو رادەستی دەقین شەریعەتی کەین کا چاوا هاتی بی زیدە کرن و کیمکرن.

پ ۱۰ / خودای مه‌زن ل کیفه‌یه؟

خودای مه‌زن ل سه‌ر عهرشی خو‌ی بلن‌دبووی.

خودای مه‌زن دیژیت: **{الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى} [طه: ۵]**، رمان: "خودای

ره‌حمان (ئستواء) ل سه‌ر عهرشی کریه‌ه ئانکو: ی بلن‌د بوویه سه‌ر عهرشی، بلن‌دبوونه‌کا باب‌تی مه‌زنییا وی بت."

ئانکو: ل سه‌ر عهرشی خو‌ی به‌رز وبلن‌د بووی، هه‌روه‌کی د سه‌حیحا بوخاریدا هاتی.

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیژیت: **{إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ كِتَابًا ... ، فَهُوَ مَكْتُوبٌ عِنْدَهُ**

فَوْقَ الْعَرْشِ}}، رمان: "خودای مه‌زن په‌رتووکه‌ک یا نفیسی ... ئه‌و یا ل ده‌ف وی ل سه‌ر عهرشی."

پ ۱۱ / ئه‌ری خودای مه‌زن ب زاتی خو‌ی گه‌ل مه‌یان ب زانینا خو‌؟

خودای مه‌زن ب گو‌ه لی بوونا خو (هاش مه‌هه‌یه) و ب دیتنا خو (مه‌دینیت)

و ب زانینا خو (دزانیت ئه‌م چ کارو‌کریار ئه‌نجام ده‌ین) ی ل گه‌ل مه‌.

خودای مه‌زن دیژیت: **{قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى} [طه: ۴۶]**، رمان:

"خودی گو‌ته مووسا وهاروونی: هوین ژ فیرعه‌ونی نه‌ترسن؛ چونکی ئه‌ز ی د گه‌ل هه‌وه من گو‌ه ل ئاخفتنا هه‌وه دبت، وئ‌ه‌ز کریارین هه‌وه دینم."

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیژیت: **{إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعًا قَرِيبًا، وَهُوَ مَعَكُمْ}}**،

رمان: "هوین دو‌عایان ژ خودایه‌کی دکه‌ن گو‌ه ل هه‌می تشتان هه‌یه و ی نیزیکه و ئه‌و ب زانینا خو‌ ی ل گه‌ل هه‌وه دایه."

پ ۱۲ / ئه‌ری مفايی تاکه‌رستنی (توحید) چیه؟.

مفايی تاکه‌رستنی ئه‌وه ئیمناییه ل رۆژا قیامه‌تی و رزگار بوونه ژ ئه‌شکه‌نجه‌دانی و ژبیرنا گونه‌هایه و راسته‌ری بوونه د دونیاییدایه.

خودای مەزن دیتیت: **{الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ (۸۲)}** [الانعام: ۸۲]، ریمان: "ئهوین باوهری ب خودی ئینای ودویکه‌فتنا پیغه‌مبه‌ری وی کری وچو شرک تیکه‌لی باوهری یا خو نه‌کری، ته‌ناهی و سلامه‌تی بو وانه، وئهو ئه‌ون یین به‌ری وان بو حه‌قیی هاتییه دان."

ویغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیتیت: **(حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ أَلَّا يُعَذَّبَ مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا))**. ریمان: "مافی به‌ندان ل سهر خودای مەزن ئه‌وه چ که‌سان ئه‌شکه‌نجه‌نده‌ت ئه‌وتین چ هه‌فیشکان بو خودی چینه‌که‌ن."

مه رجین قه بویل بوونا په رستی

پ ۱۳ / ئه ری مه رجین قه بویل بوونا په رستی چنه؟

۱_ باوهریا ب خودی و تاکه په رستییا وی: خودای مه زن دیژیت: **{ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا } [الكهف: ۱۰۷]**، امان: "هندي ئه ون بین باوهری ب من و پیغه مبه ری من ئینای، وچاکی کرین، باشتین و بلندترین جهل به هه شتی بو وانه".

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیژیت: **{ قُلْ: آمَنْتُ بِاللَّهِ، ثُمَّ اسْتَقَمْتُ }**، امان: "بیژه:

من باوهری ب خودی ئینا، پاشی بهره وام ل سهر وی باوهری بی به".

۲_ دلسوزی دکرنا په رستنیدا: ئه و ژی په رستنا خودییه بی رومیته تی و بی ب نافوده نگ که فتن، خودای مه زن دیژیت: **{ فَأَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ } [الزمر: ۲]**، امان: "قیجا تو په رستنا خودی ب تی بکه، و تو د هه می دیخی خو دا ئیخلاصی بو وی بکه".

۳_ ئه و په رستن بیت ئه و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ بی هاتی: خودای مه زن دیژیت:

{ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا، وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ } [الحشر: ۷]، امان: "هه ر تشته کی پیغه مبه ری فه رمان بی کری هوین وهربرگن و ئه نجام

بدن، و ئه و تشتی هه وه ژی داینه پاش هوین خو ژی دویربکه ن و بدنه پاش و ژ خودی بترسن و براستی سزادانا خودی گه له کا دژواره بو پیگرینه که ریته فه رمانا وی".

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیژیت: **{ مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ زَدٌ }**،

امان: "هه ر کهس کی کاره کی بکه ت فه رمانا ئایی مه سهر نه بیت، ئه و کار دی هیته ره دکرن".

هه فېشکا مهزن

پ ۱ / ئه‌ری مه‌زنترین گونه‌ه ل ده‌ف خودی چیه؟.

هه فېشکا چیکرن بو خودی مه‌زنترین گونه‌ه، و به‌لگه گوټنا خودای مه‌زن:

يَا بَنِي لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ [لقمان: ۱۳]، رامان: "تو -ئه‌ی

موحه‌مه‌د- به‌حسی شیره‌تا لوقمانی بکه ده‌می وی گوټیبه کوری خو: ئه‌ی کورکی من تو شرکی ب خودی نه‌که ئه‌گه‌ر دی زورداریی ل خو‌که‌ی؛ چونکی هندی شرکه کرنترین و مه‌زنترین گونه‌ه".

و ده‌می پرسیار ژ پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ هاتیبه‌کرن: **(أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدَاءً وَهُوَ**

خَلْقَكَ))، رامان: "ئه‌ری مه‌زنترین گونه‌ه کیژکه؟، گوټ: ئه‌وه تو هه‌فېشکه‌کی بو خودی ب دانی و وی تو پی نافراندی".

پ ۲ / ئه‌ری هه‌فېشکا مه‌زن چیه؟.

هه‌فېشکا مه‌زن ئه‌وه تو تشته‌کی ژ په‌رستنی بو ژبلی خودی بکه‌ی، وه‌کی دوعا کرنا

ژ بلی خودی، هه‌وارکرنا ژ مریان یان ساخین نه‌ دئاماده. خودای مه‌زن دیژتیت: **{وَاعْبُدُوا**

اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا} [النساء: ۳۶]، رامان: "وهوین په‌رستنا خودی ب تنی بکه‌ن و خو

ب ده‌ست وی فه‌ به‌ردن، وچو هه‌فېشکان بو وی د خوداینی و په‌رستنی دا چی نه‌که‌ن".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژتیت: **(أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ: الإِشْرَاكُ بِاللَّهِ..))**، رامان:

"مه‌زنترین گونه‌ه ژ گونه‌هین مه‌زان: هه‌فېشکدانان بو خودی ...".

پ ۳/ ئه‌ری هه‌فېشك د في ئومه‌تېدا هه‌یه؟.

به‌لی یا هه‌ی، و به‌لگه‌ گوتنا خودای مه‌زن: **{وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ} [یوسف: ۱۰۶]**، راما: " وئه‌وین هه‌ یین پشت دده‌نه ئایه‌تین خودی باوه‌ریی نائین کو خودی ئافراندهر ورزقده‌ه و ئافراندهری هه‌می چیکریانه وئه‌و ب تی‌یه ی هیژای په‌رستی، ئه‌و ب دورستی فی باوه‌ریی نائین ئه‌گه‌ر ئه‌و شرکا ب صه‌نه‌مان د گه‌ل دا نه‌که‌ن. خودی یی پاك و بلند بت ژ وی چه‌ندی".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژیت: **{(لا تقوم الساعة حتى تلحق قبائل من أمي بالمشركين ، وحتى يُعبدوا الأوثان))**، راما: "رؤژا قیامه‌تی نا رابیت هه‌تا هنده‌ک ئویجاخ ژ ئومه‌تا من بگه‌هنه هه‌فېشچیکه‌ران و هه‌تا په‌رستنا په‌یکه‌ران بکه‌ن".

پ ۴/ ئه‌ری حوکمی دوعا کرنا ژ مریبان یان که‌سین نه‌دئاماده (یان هه‌ر تشته‌کی دیتر ژیلی خودی) چییه؟.

دوعا کرنا ژ مریبان یان که‌سانین نه‌دئاماده ژ هه‌فېشکا مه‌زنایه، خودای مه‌زن دیژیت: **{وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ} [یونس: ۱۰۶]**، راما: "وتو -ئه‌ی موحه‌مه‌د- ژیلی خودی گازی دوعایان ژ یه‌کی دی نه‌که‌ نه ژ صه‌نه‌مان ونه ژ چو خوداوه‌ندان؛ چونکی نه‌ ئه‌و چو مفای دگه‌هین ونه چو زیانی، فیجا ئه‌گه‌ر ته‌ وه‌ کر و ژیلی خودی ته‌ دوعا ژ وان کر ئه‌و هنگی تو دی ژ موشرکان یی، یین ب شرکی ونه‌گوه‌داریی زۆرداری ل خو کری".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژیت: **{(مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ نِدَاءَ دَخَلَ النَّارَ))**، راما: "هه‌ر که‌سه‌کی بمیریت و دوعا (ژ هه‌ر تشته‌کی) ژیلی خودی کرین دی چیته‌ دجه‌هنه‌مید".

پ/۵/ ئه‌ری دوعاکرن په‌رسته‌ه؟.

به‌ی دوعاکرن په‌رسته‌ه. خودای مه‌زن دی‌ژیت: **{وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ}** [غافر: ۶۰]، پامان: "خودای هه‌وه -گه‌لی عیباده‌تکه‌ران- گو‌ت: هوین دوعایان ژ من ب تئی بکه‌ن و عیباده‌تی من بکه‌ن ئە‌دی د به‌رسفا هه‌وه ئیم، هندی ئە‌ون یین خو ژ باوه‌ری ئینانا ب په‌رستنا من ب تئی مه‌زنتر لی دکهن، ئە‌و ب ره‌زیلی وشه‌رمزاری فه‌ دی چنه‌ جه‌هنه‌می".

ویغه‌مه‌بری خودی ﴿الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ﴾، پامان: "دوعاکرن په‌رسته‌ه".

پ/۶/ ئه‌ری مری گو‌ه ل دوعایان دین؟.

گو‌ه لی نابن. خودای مه‌زن دی‌ژیت: **{إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ}** [النمل: ۸۰]، پامان: "تو نه‌شی ده‌نگی خو‌بگه‌هینییه مریان".

و خودای مه‌زن دی‌ژیت: **{وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ}** [فاطر: ۲۲]، پامان: "تو نه‌شی ده‌نگی خو‌بگه‌هینییه وان که‌سان ئە‌وین گو‌راندا".

جوړین هه فېشکا مهزن

پ۷/ ئهړی ئه م هه وارین خو بگه هینینه مریان یان که سین ئامانه ده؟.

نه خیر هه وارین خو ناگه هینینه وان (چونکی ژگونه هین هه فېشکا مهزنه)،

۱_ خودای مهزن دیژیت: **{وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ (۲۰) أَمْوَتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ} [النحل: ۲۰]**، رامان: "وئه و خوداوه ندين بوتپه ريس پهرستى بو دكهن تشته كى خو بى بچويك زى نانا فرين، وئه و ب خو كافران ب دهستين خو ئه و بين نافراندین، فېجا چاوا ئه و وان دپه ريسن؟ (۲۰) ئه و هه مى دمرينه د بى رحن وههست ب وى دهمى ناكهن بى خودى پهرستفانين وان تيدا ژ مرني رادكه ته فه، وئه و دگهل وان دا هه مى پي كفه ل روژا قيامه تي دئينه هافيتن د ئاگرى دا (۲۱)".

۲_ خودای مهزن دیژیت: **{إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ} [الأنفال: ۹]**، رامان: "دهمى هه وه (ل شهرى به دريدا) هه وارین خو گه هاندنه خودى وى به رسفا هه وه دا".

ويپغه مبهري خودى ﷻ ديژیت: **{يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ}**، رامان: "ئه ي خوداي هه ردهم بى ساخ و ئه ي خوداي هه ردهم بى ريفه بهري كاروبارين هه مى چيكريان، ئه ز ب دلوفانيا خو هه وارین خو دگه هينمه ته".

پ/۸ / ئه‌ری دروسته ئەم داخوازا هاریکاریی (ئەو تشتین د شیانین واندا نەبن) ژ غه‌یری خودی بکه‌ین؟.

نەخپەر دروست نینه، و بەلگه‌ گۆتتا خودایی مەزنه: **{إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ}** نەخپەر دروست نینه، و بەلگه‌ گۆتتا خودایی مەزنه: **{إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ}** ئەم گۆهدارییا ته ب تئ دکه‌ین و ته دپه‌رئسین، و ئەم د هه‌می کارین خو دا داخوازا هاریکاریی ژ ته ب تئ دکه‌ین؛ چونکی کار هه‌می د ده‌ستی ته دانه، و که‌سی تشته‌ک ژئ د ده‌ست دا نینه. و د ئی ئایه‌تی دا نیشانه‌ک ل سەر هندی هه‌یه‌ کو چی نابت عەبد تشته‌کی ژ په‌رستئ بۆ یه‌کئ دی ژبلی خودی پێشکیش بکه‌ت، و دهرمان ژئ بۆ دلان تیدا هه‌یه‌ که‌و ژبلی خودی خو ب تشته‌کی فه‌گرئ نەده‌ت، یان تووشی نەخۆشیا ریمه‌تیئ و خو مەزنکرئ نەبت".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﴿﴾ دپێژیت: **{إِذَا سَأَلْت فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْت فَاسْتَعِنِ بِاللَّهِ}}**، راما: "ئەگەر ته پرسیاره‌ک هه‌بیت پرسیارا خو ژ خودی بکه‌، و ئەگەر ته داخوازا هاریکاریه‌کی هه‌بیت، وئ داخوازیی ژ خودی بخوازه".

پ/۹ / ئه‌ری دروسته ئەم داخوازا هاریکاریی ژ مروؤفین بکه‌ین؟.

ب تئ د وان تشتاندا دروسته ئەوین دشیانین واندا، خو دایی مەزن دپێژیت: **{وَتَعَاوَنُوا عَلَىٰ الْإِثْمِ وَالْتَّقْوَىٰ} [المائدة: ۲]**، راما: "وهوین د ناهه‌را خو دا هاریکاریی ل سەر کرنا خپه‌ری، و ته‌قوا خودی بکه‌ن".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﴿﴾ دپێژیت: **{(وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ)}**، راما: "وخودی هاریکاری به‌ندیه هندی ئەو هاریکاری برایی خو ببت".

پ ۱۰ / ۱ / ئه‌ری نه‌زرکرن بۆ غه‌یری خودی دروسته‌؟.

نه‌زرکرن دروست نینه بۆ چ که‌سان به‌یته‌کرن ئیلا بۆ خودی تینه‌بیت، ژبه‌ر گوتنا خودای مه‌زن: **{ رَبِّ اِنِّی نَدَرْتُ لَکَ مَا فِی بَطْنِی مُحَرَّرًا }** [آل عمران: ۳۵]، ریمان: "ئه‌ی موحه‌مه‌د؛ تو به‌حسی ژنکا عیمرانی بکه ده‌می پشی ب حمله‌که‌فتی گوتی: ئه‌ی خودا، ئه‌و تشتی د زکی من دا من بۆ ته‌ ب تئی بی نه‌زرکری، دا خزمه‌تا (به‌یتولمه‌قدسی) بکه‌ت".

ویغه‌مه‌بری خودی ﴿﴾ دیژتیت: **{ اَمِنْ نَدَّرَ اَنْ یُّطِیْعَ اللّٰهَ فَلْیُطِغَهُ، وَمَنْ نَدَّرَ اَنْ یَّعْصِیَهُ فَلَا یُعْصِیهِ }**، ریمان: "هه‌ر که‌سه‌کی ل سه‌ر خو کره‌ نه‌زر کو گوهداریا خودی بکه‌ت، بلا گوهداریا وی بکه‌ت (بلا نه‌زرا خو بجه‌ بینیت) و هه‌ر که‌سه‌کی ل سه‌ر خو کره‌ نه‌زر کو گوهداریا خودی بکه‌ت، بلا وه‌نه‌که‌ت (بلا نه‌زرا خو بجه‌ نه‌ئینیت و بلا گوهداریا خودی بکه‌ت، دی که‌فاره‌تا شکاندنا سویندخوارنی ده‌ت، ئه‌و ژئ ئه‌فه‌یه: خوارنی بده‌ته ده‌ه هه‌ژاران یان جلو به‌رگان بۆ وان بکریت یان بنده‌کی ئازابکه‌ت، ئه‌گه‌ر نه‌ شیان ئیک فان هه‌رسی تشتان بکه‌ت دی سی رۆژان ب رۆژی بیت) ."

پ ۱۱ / ۱ / ئه‌ری دروسته‌ قوربانی بۆ غه‌یری خودی به‌یته‌ سه‌رژئیکرن‌؟.

نه‌خیر دروست نینه، و به‌لکه‌ گوتنا خودای مه‌زنه: **{ فَصَلِّ لِرَبِّکَ وَانْحَرْ }** [الکوثر: ۲]، ریمان: "قیجا تو نفیژا خو هه‌می بۆ خودای خو ب تئی بکه، و تو قوربانی خو بۆ وی ب تئی فه‌کوژه".

ویغه‌مه‌بری خودی ﴿﴾ دیژتیت: **{ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَیْرِ اللّٰهِ }**، ریمان: "خودی نه‌فهرت ل وی که‌سی یین کرین ئه‌وی گیانه‌وه‌ره‌ک بۆ غه‌یری خودی سه‌رژئیکه‌ت".

* ئین باز (رحمه‌ الله) دیژتیت: نه‌گه‌ر ئیه‌تا وی ب وی سه‌رژئیکرنی نه‌و بیته‌ کو خو نژیکی وی که‌سی بکه‌ت نه‌فه‌ هه‌ فیشکا مه‌زنه، نه‌گه‌ر وه‌ک منه‌فانداری هاته‌ ل ده‌ف وی و قوربانیه‌که‌ بۆ وی سه‌رژئیکر داکو ب قه‌دری وی رابیت وه‌سا چ تیدانینه‌ دروسته‌. (وه‌رگیژ)

پ ۱۲ / ئه‌ری دۆر زفرین (ته‌وافکرن) ل دۆر گۆران دروسته‌؟.

ئهم ل دۆر چ تشتان نا زفرین ئیلا ل دۆر که‌عبی تینه‌بیت (ئه‌و ژی چونکی شه‌ریعه‌تی فه‌رمانا مه‌ پێ یا‌کری)، خودایی مه‌زن دی‌ژیت: **{وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ} [الحج: ۲۹]**، رامان: "ودا طه‌وافی ل دۆر به‌یتا که‌فن وئازا بکه‌ن، یا کو خودی ژ ده‌سه‌لاتا زۆردار وکوته‌ککاران پاراستی، کو که‌عبه‌یه‌".

وی‌غه‌مبه‌ری خودی ﷻ دی‌ژیت: **(من طاف بالبيت وصلى ركعتين كان كعتق رقبة))** رامان: "هه‌ر که‌سه‌کی ل دۆر که‌عبی بزفریت و پاشی دوو رکعه‌تان بکه‌ت هه‌روه‌کی به‌نده‌ک ئازادکری".

پ ۱۳ / ئه‌ری حوکی سێ‌به‌ندیی چیه‌؟.

کاری سێ‌به‌ندیی ژ وان کارایه‌ نه‌گه‌ر مرۆفی نه‌جامدا دی ژ بازنگا ئیسلامی ده‌رکه‌فیت، خودایی مه‌زن دی‌ژیت: **{ وَلَئِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّخْرَ } [البقرة: ۱۰۲]**، رامان: "به‌لکی شه‌یتان بوون یێن کافر بوون ب خودی ده‌می وان مرۆف فیری سێ‌به‌ندیی کرین".

وی‌غه‌مبه‌ری خودی ﷻ دی‌ژیت: **(اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ: الشَّرْكَ بِاللَّهِ، وَالسَّخْرُ...))**، رامان: "هه‌وین خو ژ وان هه‌ر حه‌فت گه‌نه‌هان بپارێزن ئه‌وین مرۆفی ب هیلاک ده‌ن: هه‌فپشکدان بۆ خودی و سێ‌به‌ندی ...".

ب ۱۴ / ئه ری دروسته ئه م باوهری بی ب ئاخفتنا خیفزانک و فالکچیان بینین ئه وین

د تشتین دغه بییدا دئاخفن؟.

نهخیر دروست نینه ئه م باوهری بی ب ئاخفتنن وان بینین، ژ بهر گوئنا خودایی

مهزن: **{قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ}**

[النمل: 65]، رامان: "تو-ئه ی موحه ممه د- بیژه وان: کهسه ک نه ل عه سمانان ونه ل

عهردی وی تشی نزانیت بی خودی فهشارتی ژ کارین غهیی".

وپیغه مبهری خودی ﴿دیژیت: **{(من أتى كاهنا ، أو عرفا ، فصدقه فيما يقول ،**

فقد كفر بما أنزل على محمد)}، رامان: "ههر کهسه کی بجیته دهف فالکچییه کی یان

خیفزانکه کی و باوهریا خو ب ئاخفتنا وی بینیت ب راستی ئه و کافر بوو ب وی ئه و بو

موحه ممه دی هاتییه هنارتن".

ب ۱۵ / ئه ری کهسه ک غهیی دزانیت؟.

نهخیر کهس غهیی نزانیت ئیلا ئه و پیغه مبهر تینه بیت ئه و خودی تشته ک ژ

غهیی نیشادای بیت، خودایی مهزن دیژیت: **{عَلِمَ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا**

(۷۲) إِلَّا مَن أَرَادَ مِن رَّسُولٍ} [الجن: ۷۲-۷۳]، رامان: "وئهو بی زانایه ب تشتی

نه بهرچاف، وئهو کهسی ژ نه نیین خو ب غهیا خو ئاگه هدار ناکه ت (۷۲) ئه و تی نهبت بی

خو بو پیغه مبهرینی هلبزرتی و پی رازی بووی".

وپیغه مبهری خودی ﴿دیژیت: **{(لا يعلم الغيب الا الله)}**، رامان: "کهس غهیی

نزانیت ژبلی خودی".

ب ۱۶ / ئه‌ری کرنا ده‌زی په‌ته‌یان و گولستیرکان یان ههر تشته‌کی دیت‌ر ب ئنیه‌تا چاره‌سه‌ریبی دروسته‌؟.

نه‌خیر دروست نینه، خودایی مه‌زن دیژتیت: **{وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ} [الأنعام: ۱۷]**، رامان: "وئ‌ه‌ گهر خودی نه‌خوشییه‌کی وه‌کی هه‌ژاریی و نساخیی ب‌گه‌هینته‌ ته‌ ژ وی پیفته‌تر که‌س نینه‌ وی ژ سه‌ر ته‌ لابده‌ت".

عمران بن‌الحصین أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ رَأَى رَجُلًا فِي يَدِهِ حَلَقَةٌ مِنْ صُفْرِ فَقَالَ: مَا هَذَا؟ فَقَالَ: مِنَ الْوَاهِنَةِ، قَالَ انزِعْهَا فَإِنَّهَا لَا تَزِيدُكَ إِلَّا وَهْنًا فَإِنَّكَ لَوْ مِتَّ وَهِيَ عَلَيْكَ مَا أَفْلَحْتَ أَبَدًا.

عمران کوری حوسینی دیژتیت: پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ زه‌لامه‌ک دیت و گولستیرکه‌کا زیفی دتبلا ویداوو، گو‌ت: ئه‌فه‌ چیه‌؟. گو‌ت: مرو‌فی ژ لاوازیی دپارژیت. گو‌ت: بیخه، ئه‌و چ‌تشتی ل‌ته‌ زیده‌ناکه‌ت ژبلی لاوازیی، و ئه‌گهر تو‌بم‌ری و ئه‌و یا د‌تبلاته‌دا ته‌ چ‌جاران سه‌رفه‌رازی نه‌دیت.

ب ۱۷ / ئه‌ری ئه‌م چافکان یان ههر تشته‌کی دیت‌ر ب ئنیه‌تا خو پاراستنی ژ چافینکرنی ب‌هه‌لاویسین‌؟.

نه‌خیر دروست نینه، خودایی مه‌زن دیژتیت: **{وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ} [الأنعام: ۱۷]**، رامان: "وئ‌ه‌ گهر خودی نه‌خوشییه‌کی وه‌کی هه‌ژاریی و نساخیی ب‌گه‌هینته‌ ته‌ ژ وی پیفته‌تر که‌س نینه‌ وی ژ سه‌ر ته‌ لابده‌ت".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژتیت: **{(مَنْ عَلِقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ)}**، رامان: "ههر که‌سه‌کی چافکه‌کی ب‌هه‌لاویسیت ئه‌وی هه‌فپشکه‌ک بو‌خودی دانا".

پ ۱۸ / ئه ری حوکمی کاربیکرنا یاسایتین سه ری پچیکرنا ئایتی ئیسلامی چییه؟
 ئه گهر که سه ک هزریکه ت ئه و یاسا دباشن یان بوخو ب حلال دانیت کوفره،
 خودای مه زن دیژیت: **{ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ }** [المائدة:
 ۴۴]، رمان: "وئهوین حوکمی خودی بی وی د کیتابا خو دا ئینایه خواری گوهاری، وئو
 فهشارتی، و باوهری بی نه ئینای، و کار ب حوکمه کی دی کری، ئه ون یین کافر".

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیژیت: **{ ... وما لم تحکم ائمتهم بکتاب الله عز وجل ویتخیروا فيما أنزل الله إلا جعل الله بأسهم بينهم }**، رمان: "... و هندی دهسته لاتین
 وان حوکمی ب په رتووکا خودی (حوکمی ب قورئانا پیروز) نه که ن یان زی ب تی حوکم ب
 وان ئه حکام بکن ئه وین بهرژه وهندییا واندا (وئهوین نه د بهرژه وهندییا واندا حوکم بی
 نه که ن) ئیلا دی خودی دوو به ره کیبی ئیخته دناف واندا".

پ ۱۹ / ئه ری ئه م دی جاوا به رسفا پرسیارا شهیتانی دهین: کا کی خودی ئافراندییه؟
 ئه گهر شهیتانی ب فی پرسیار و هسواس بو که سه کی چیکر بلا خو ب خودی ژ
 شهیتانی بپارژیت.

خودای مه زن دیژیت: **{ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ }** [الأعراف: ۲۰۰]، رمان: "وئه گهر که رب فه بوونه که یان دودلییه که ژ شهیتانی بو ته
 چیبوو یان تو بی حه سای کو وی تو ژ کرنا خیری بی سست کری یان به ری ته بی دایه خرابیی
 تو هاوارین خو بگه هینه خودی و خو ب وی بپارژه، هندی ئه وه وی گو ه ل ه می گوتنان
 هه یه، وئو ب ه می کریاران بی پرزانایه".

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ ئەم یین فیرکرین کا چاوا خو ژ فیلبازی پین شه یانی رزگار بکهین دی ییزین: **((آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ، اللهُ أَحَدٌ ، اللهُ الصَّمَدُ ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ))**، رامان: "من باوه ری ب خودی و پیغه مبه رتین وی ئینا، خودی ب تنییه بیدتی ب چ هه فیشکان نینه و بی بی منه ته ژ هه می که سان، که س ژئی نه بوویه و ئەو ژئی ژ که سی نه بوویه و وی چ هه فکویف ژئی نین".

و پاشی بلا سی جارن تف که ته ل ره خی چه پی و بلا خو ب خودی ژ شه یانی ببارتیت (بلا ییزتیت: اعوذ الله من الشيطان الرجيم) و ئی وه سواسی ل دهف خو ب بریت و نه هیتیت. ب ئی ریکی ئەو وه سواسه ل دهف نامینیت و دی چیت.

پ ۲۰ / ئەری زیانا دانا هه فیشکا مهزن چیه؟.

هه فیشکا مهزن دبیته ئەگه ری مانا د ئاگریدا هه تا هه تایی، خودایی مهزن دییزتیت: **{ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ }** **[المائدة: ۷۲]**، رامان: "وهه چیی هه فیشکه کی دگه ل خودی د عه بدینی دا بدانت ئەو خودی به هه شت ل سه ر وی حه رامکریه وجهی وی کریه ئاگر، وچو پشته فانه ک وی نابت وی ژئی رزگار بکهت".

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دییزتیت: **((...وَمَنْ مَاتَ يُشْرِكْ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ))**، رامان: "... هه ر که سه کی بمریت و تشته ک کریته هه فیشک بو خودی دی چیه دئاگریدا".

ب ۲۱ / ئه‌ری کرنا کاری چاک دگهل دانا هه‌فیشکی دی مفای ل مروئی کهت؟

نه‌خیر کاری چاک ل گهل دانا هه‌فیشکی چ مفای ناگه‌هینته مروئی ژ بهر گوئنا خودای مه‌زن: **{وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}** [الأنعام: ۸۸]، رمان: "خو ئه‌گه‌ر ئه‌فان پیغه‌مبه‌ران شریک بو خودی چیکربان کاری وان دا پویج بت".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیئیت: **((قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: اَنَا أُغْنِي الشُّرَكَاءَ عَنِ الشُّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكُهُ))**، رمان: "خودای مه‌زن دیئیت: ئه‌ز گه‌له‌ک ده‌وله‌مه‌ندترم کو هه‌فیشک بو من بهیته‌دان، هه‌ر که‌سه‌کی کاره‌کی ئه‌نجام بده‌ت و که‌سه‌کی دیتر بکه‌ته هه‌فیشک بو من، ئه‌ز دی و و هه‌فیشکا وی هیلیم".

هه فېشکا بچویک

پ ۱ / ئه ری هه فېشکا بچویک چییه؟.

هه فېشکا بچویک رومیه تیبیه، خودایې مه زن دیبژیت: **{ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا }** [الکهف: ۱۱۰]. رامان: "تو-ئهی موحه ممه د- بیژه فان بوتپه رتسان: هه ما نه ز ری وه کی هه وه مرؤفه کم وهی بو من ژ نک خودایې من دئیت به لی خودایې هه وه خودایه کی ب تئییه، فئجا هه چیی ژ عه زابا خودایې خو بترست ودلی خو ببه ته خیرا وی ل رؤژا دیدارا وی، بلا کاره کی چاک بو خودایې خو بکه ت کول دویف شریعه تی وی بت، وچو شریکان د په رستنی دا بو وی نه دانت."

ویبغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیبژیت: **((إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكَ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ، قَالُوا: وَمَا الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الرِّيَاءُ ..))**، رامان: "براسی مه ترستین تشت نه ز ری دترسم هوین بکه فنه دتیدا هه فېشکا بچویکه، وان گوت: ئهی پئغه مبه ری خودی ما هه فېشکا بچویک چییه؟. گوت: رومیه تیبیه ..".

و هه ره وسا ژ هه فېشکا بچویک ئه وه مرؤف بیژیت: ئه گهر خودی نه با و فلان که س نه با (من فلان تشت ب ده ست خو فنه نه دئینا) یان ئه گهر چه زکرنا خودی و چه زکرنا یا فلان که سی نه با (من فلان تشت ب ده ست خو فنه نه دئینا).

ویبغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیبژیت: **((لا تقولوا: ما شاء الله و شاء فلان، ولكن قولوا: ما شاء الله، ثم شاء فلان))**، رامان: "هوین نه بیژن ئه گهر خودی چه زکته و فلان که س چه زکته، به لکو هوین بیژن: ئه گهر خودی چه زکته و پاشی فلان که سی چه زکته".

ب۲ / ئه‌ری سویندخوارا یا ژ بلی ب خودی دروسته؟

سویندخوارنا یا ژبلی ب خودی دروست نینه، خودای مه‌زن دیژیت: **{قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَنَّ} [التغابن: ۷]**، رمان: "تو-ئه‌ی موحه‌ممه‌د- بیژه وان: به‌لی ئەز ب خودای خو که‌مه هوین دی زیندی بن ودی ژ گۆران ئینه راکرن".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژیت: **((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ))**، رمان: "هەر که‌سه‌کی ژبلی ب خودی سویندبخوت براس‌تی ئەوی هه‌فیشک ئە‌نجامدا".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیژیت: **((مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَخْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْمُتْ))**، رمان: "هەر که‌سه‌کی فیا سویندبخوت، بلا ب خودی سویندبخوت یان بلا خو بیده‌نگ بکه‌ت".

ریکخوازتن (تهوهسل) و داخوازا مههدهری

پ ۱ / ئه‌ری ئەم چ تشتی بوخو بکهینه ریک و خو پی نیزیکی خودی بکهین؟

هندهک ریک دروستن و هندهک دروست نین:

۱_ ئەو تشتین کو دروستن ئەم خو پی نیزیکی خودایی مهزن کهین ئەوه: باشناف و

سالوخه‌تین خودایی مهزن، وکاری مروئی پی چاک ئەوی وی ژ بو خودی ئەنجام دای.

خودایی مهزن دیئزیت: **{وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا}** [الأعراف: ۱۸۰]،

رامان: "وخودی باشناف هه‌نه، یین هندی دگه‌هینن کو ئەو خودایی مهزنییی، وه‌می

نافین وی دباشن، فیجا تشتی هه‌وه بقی‌ت هوبن ب باشنافین وی داخوازی ژئ بکه‌ن."

وهه‌وه‌سا خودایی مهزن دیئزیت: **{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ**

الْوَسِيلَةَ} [المائدة: ۳۵]، رامان: "ئهی گه‌لی ئەوتین باوه‌ری ب خودی ئینای ودویکه‌فتنا

پنیغه‌مبه‌ری وی کری، ژ خودی بترسن، و ب کاری ئەو ژئ رازی ببت هوبن خو نیزیکی وی

بکه‌ن."

وپنیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیئزیت: **{(أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ)}**، رامان: "خودایی من

ئەز ب هه‌ر نافه‌کا ته‌ یا پیروژ داخوازیی ژ ته‌ دکه‌م."

وهه‌روه‌سا ئاخشتنا پنیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ بو وی سه‌حابی ده‌می وی گو‌تییی: من دفتی

ل به‌هه‌شتی ل گه‌ل ته‌بم، پنیغه‌مبه‌ر گو‌ت: **{(فَاعْبُدْ عَلٰى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ)}**، رامان:

"توژی هاریکاریمان بکه‌ ب کرنا گه‌له‌ک نفیژان[داکو داخوازییا ته‌ جیبه‌جی بیت و بشی ل

به‌هه‌شتی ل گه‌ل من بی]" . ونفیژ ژ کارین چاکه‌.

ودروسته مرووف ب چه‌زکرننا خو یا بو خودی و پنیغه‌مبه‌ران و مرووفین چاک خو پی

نیزیکی خودی بکه‌ت.

وههروهسا ژ وان بهلگهیان کو دروسته مروّف ب کارئ خو ئی چاک خو ئی نئزیکئ خودئ بکته چيروکا خودانئین شکهفئئ، دهئ کهفرهکا مهزن دهرگههئ شکهفئ ل وان گرتئ، وان ب رینکا کارئین خو ئین چاک خو نئزیکئ خودایئ مهزن و دوعا ژئ کرن داکو وان ژ تهنگافیئ رزگار بکن خودایئ مهزن دوعایئ وان قهبول کر و دهرگههئ شکهفئ ل وان فه کر.

❁ بو پتر بیژانینان دۆر فی بابهتی ل پهرتووکا (التوسل انواعه و احکامه) یا شیخ
ئهلبانی بزفره.

۲_ ئهورتیکئ نه دروست: دوعا کرنا ژ مرییان و داخواز کرنا پئدقییاتین خو ژ وان، ههروه کی ئهف تشته ل سه دهئ مه ئی ههئ، و ئهف تشته دبئته ههفیشکا مهزن، ژبه رگوتنا خودایئ مهزن: **{وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مَنَّ الظَّالِمِينَ} [یونس: ۱۰۶]**، پامان: گازی و دوعایان ژبلی خودئ و ژ به کئ دی نه که نه ژ صه نه مان ونه ژ جو خوداوهندان؛ چونکی نه ئه و جو مفای دگههین ونه جو زیانی، فئچا نه گهر ته وه کر و ژبلی خودئ ته دوعا ژ وان کر ئه وهنگئ تو دئ ژ موشرکان بی، یئین ب شرکئ ونه گوهداریئ زۆرداری ل خو کری."

وسه بارهت گوتنا بو خاترا پیغه مبهری وه کی مروّف بیژیت: خودایئ من بو خاترا پیغه مبهری تو شفایئ بو من فریکهئ، ئهف دوعایه بئدعهیه (حرامه) چونکی سه حابان ئهف تشته نه کریه، وئیمام عومهری (خودئ ژئ رازی بیت) دوعایئ عه ببا سی کره خاتر بو دوعایئ خو ئه و ئی ساخ بوو (ئیمام عومهری گوتنه پسمامئ پیغه مبهری خودئ ﷺ رابه بو مه دوعایان بکه خودئ بارانئ ل مه بارینیت، دهئ عه ببا سی دوعا کرن، ئیمام عومهری

گوت: خودای من دوعایین عه باسی بومه قه بویل بکه، ب فی رهنگی دروسته) و ئیمام عومهر پنیغه مبهری خودی ﴿﴾ پشتی مرنا وی چ جاران نه کریه خاتر بو دوعایین خو چونکی دوعایا ب فی رهنگی مروفی به رهنف دانا هه فپشکی دبهت نه گهر مروف هزریکهت خودی پیدی ب کهسه کییه وه کی بهرپرس و دهسته لات بیه (واسطه) داکو نه و کهس داخوازیین وی بگه هینیهته خودی.

❖ ئانکو: ب تئی دروسته مروف د دوعایین خودا بیژیت: خودای من بو خاترا باشناقین ته یین پیروز یان بو خاترا فلان کاری من بی چاک تو دوعایین من قه بویل بکهت .. هتد. و ههروهسا دروسته مروف دوعایان بکهت و بیژیت: خودای من تو دوعایین فلان کهسی بو من قه بویل بکهی، ژیلی فان هه رسی تشتان دروست نینه مروف هه رتشته کی دیتر بکهته خاتر د دوعایین خودا.

پ ۲/ ئه ری دوعاکرن پیدی ب واسته کی هه یه (کو نه و کهس دوعایین مه بگه هینیهته ل دهف خودی)؟.

نه خیر دوعاکرن پیدی ب چ واسته یان نینه، ژ بهر گوئنا خودای مه زن: **{وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ} {البقرة: ۱۸۶}**، ریمان: "وئه گهر به نییین من پسارا من ژ ته کر - ئه ی موحه ممد - تو بیژه وان: هندی ئەزم ئەز بی نیزیکی وانم".

و پیغه مبهری خودی ﴿﴾ دیژیت: **{(إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعًا قَرِيبًا، وَهوَ مَعَكُمْ)}**، ریمان: "هوین دوعایان ژ خودایه کی دکهن گوھ ل هه می تشتان هه یه و بی نزیکه و نه و ب زانینا خو بی ل گهل هه وه دایه".

ب ۳ / ئه‌ری داخوازا کرنا دوعایان ژ ساخان دروسته (کو مروّف ییژتی: بو من دوعایان بکه)؟

به‌لی داخوازا کرنا دوعایان ژ ساخان دروسته، به‌لی پا ژ مریبان دروست نینه، خودای مه‌زن ل گهل پیغه‌مبه‌ری دئاخفت ده‌می بی ساخ د گۆتی: **﴿وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ [محمد: ۱۹]**، رمان: "وتو داخوازا ژ پیرنا گوننه‌هان بو خو، وبو میژتین خودان باوهر وژنن خودان باوهر بکه".

دفرمووده‌کا سه‌حیح دا یا هاتی کو ئیمامی (ترمذی) فه‌دگوهریژیت: **﴿أَنْ رَجُلًا ضَرِيرَ الْبَصَرِ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: اِدْعِ اللَّهَ لِي أَنْ يَعْافِيَنِي (...))**، رمان: "زه‌لامه‌کی کۆره هاته ل ده‌ف پیغه‌مبه‌ری خودی، گۆت: ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودی دوعا بو من بکه خودی چاؤن من چیبکه‌ت...".

ب ۴ / ئه‌ری ئه‌رکی پیغه‌مبه‌ری جییه؟

ئه‌رکی پیغه‌مبه‌ری ئه‌وه ئایینی ئیسلامی بگه‌هینیت، خودای مه‌زن دییژیت: **﴿يَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ [المائدة: ۶۷]**، رمان: "ئه‌ی پیغه‌مبه‌ر تو وه‌حییا خودی یا کو بو ته ژ نک خودای ته هاتییه خورای بگه‌هینه".

وه‌روه‌سا ده‌می پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ به‌رسفا سه‌حابان دا، ده‌می وان ل رۆژا ئه‌ره‌فی گۆتییه‌وی: ئه‌م دیده‌فانیی دکه‌ین کو ته په‌یاما خودی گه‌هاند. پیغه‌مبه‌ری گۆت: خودای من توژی ل سه‌ر فچ چهندی دیده‌فان به‌.

ب/۵/ ئه‌ری ئه‌م مه‌ده‌را پیغه‌مبه‌ری خودی ژ کئی داخواز بکه‌ین؟.

ئه‌م دئی مه‌ده‌را پیغه‌مبه‌ری ژ خودی داخواز که‌ین، خودایی مه‌زن دیبژیت: **{قُلْ**

لَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا} {الزمر: ۴۴}، امان: "تو بیژه: مه‌ده‌ر هه‌می بۆ خودی‌یه".

و پیغه‌مبه‌ری خودی سه‌حابییێن خو فێرکریبون کو بیژن: **{اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ قِيًّا}**،

امان: "خودایی من مه‌ده‌را پیغه‌مبه‌ری ب رزقی من بکه".

وه‌روه‌سا پیغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیبژیت: **{وَأَيُّ اِخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي**

يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ مَاتٍ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا}، امان: "من

دوعایا خو یا تابیه‌ت یا هیلا‌ی بۆ ئومه‌تامن ل رۆژا قیامه‌تی داکو بۆ وان مه‌ده‌ری پی بکه‌م،

ب ئانه‌هییا خودی دئی مه‌ده‌را من ژ وی که‌سی ژ ئومه‌تا من گریت ئه‌وی دم‌ریت و چ

تشتان نه‌که‌ته هه‌فپشک بۆ خودی".

ب/۶/ ئه‌ری دروسته ئه‌م داخوازا به‌رگه‌رییی ژ مروئین ساخ بکه‌ین؟.

ب تئی د کاروبارێن دونیاییدا دروسته، خودایی مه‌زن دیبژیت: **{مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً**

حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا} {النساء: ۸۵}،

امان: "هه‌چی‌ی به‌رگه‌ریانی بکه‌ت دا یه‌ک خێره‌کی بکه‌ت ژ به‌ر مه‌ده‌را وی باره‌ک بۆ وی

ژخێری دئی هه‌بت، وه‌ه‌چی‌ی به‌رگه‌ریانی بکه‌ت دا خرابی بگه‌هته یه‌کی دی باره‌ک ژ گونه‌هی

دئی بۆ وی هه‌بت".

و پیغه‌مبه‌ری خودی ﷻ دیبژیت: **{اشْفَعُوا تُجْرُوا}**، امان: "به‌رگه‌رییی بۆ ئیکودوو

بکه‌ن دئی خودان خێرین".

ب/۷ / ئه ری دروسته ئەم زنده گافیی د به سنا (دمه تحین) پیغه مبه ری خودیدا

بکهین؟

نه خیر ئەم زنده گافیی په سنا پیغه مبه ری خودیدا ﷺ ناکهین، خودای مه زن دیژیت:
**{قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۚ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ
 عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا}** [الكهف: ۱۱۰]، رمان: "تو -ئه ی موحه ممه د-
 بیژه فان بوتپه رتسان: هه ما ئەز ژ ی وه کی هه وه مرؤفه کم وه حی بو من ژ نك خودای من
 دئیت به لی خودای هه وه خودایه کی ب تنی به، فیجا هه چیی ژ عه زابا خودای خو بترست
 ودلی خو ببه ته خیرا وی ل رؤژا دیدارا وی، بلا کاره کی چاک بو خودای خو بکهت کول دویف
 شریعه تی وی بت، وچو شریکان د په رستخی دا بو وی نه دانت."

وپیغه مبه ری خودی ﷺ دیژیت: **((لا تطروني كما أطرت النصارى ابنَ مريمَ إنما أنا
 عبدٌ فقولوا عبدُ اللهِ ورسوله))**، رمان: "هوین زنده گافیی د په سنا مندا نه کهن وه کی فه لا
 ده می زنده گافی د په سنا عیسا ی کور ی مهربه منیدا کرین (گه هشته وی راده ی هنده کان گو ت
 خودییه و هنده کان گو ت کور ی خودییه، چونکی هندیکه ئەزم ئەز به ندی خودی مه و
 پیغه مبه ری وی مه."

جیهاد و دوست و پشته فانی و دهسته لانداری

ب ۱ / ئه ری حوکمی جیهادا دریکا خودیدا چیهه؟.

جیهادکرن د ریکا خودیدا ب مالی خو و نهسا خو و ب ئه زمانی خو ئه رکه، خودای مهزن دیتیت: **{ أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ } [التوبة: ۴۱]**، ریمان: "هوبن - گه لی خودان باوهران- گهنج وپر ل خو شی ونه خوشی بی بۆ جیهادا د ریکا خودی دا دهرکه فن، وهوبن مالی خو د ریکا خودی دا خهرج بکهن، و ب دهستین خو شه ری بۆ بلندکرنا په یفا خودی بکهن، ئه و دهرکه فنن وخهرجکرن ژ خو گرانکرنی وپاشقه لیدان ودهستگرتنی چیتره، ئه گهر هوبن قه در و بهای جیهادی ل نک خودی بزنان پا دی وی بکهن".

ویغه مبه ری خودی ﷺ دیتیت: **{ جَاهِدُوا الْمَشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ } [التوبة: ۱۱]**، ریمان: "هوبن جیهادی ل گه ل هه فیشکچیکه ران ب مالی خو و ب نه فسا خو و ب ئه زمانی خو بکهن".

ب ۲ / ئه ری دوست و پشته فانی چیهه؟.

پشته فانی هه زژیکرن و سه رتئخستنه، خودای مهزن دیتیت: **{ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ } [التوبة: ۷۱]**، ریمان: "وخودان باوهرتین میر وخودان باوهرتین ژن هنده ک ژ وان پشته فانتین هنده کانه".

ویغه مبه ری خودی ﷺ دیتیت: **{ الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا } [التوبة: ۱۷]**، ریمان: "باوهردار بۆ باوهرداری وه کی ئافاهیهه کتیه هنده ک هنده کین دیر دگرن (ژ هه رفاند و تیکچوونی) وب هیز دتئخیت".

ب ۳ / ئه ری دروسته دوست و پشته فانییا بی باوهران بکهین و وان سه ریخین؟.

نه خیر دوست و پشته فانییا بی باوهران و چه زژیکرنا وان دروست نینه، خودایی مه زن دیژیت: **{ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (التوبة: ۲۳) }**، رمان: " وهه چیی وان بو خو بکهته دؤست وسهرکار و فایانا وان هلگرت ئه و وی گوهدارییا خودی نه کر، وزورداری ل خو کر زوردارییه کا مه زن".

و پیغه مبهری خودی ﷺ دیژیت: **{ (إن آل بني فلان ليسوا بأوليائي) }**، رمان: " بنه مالا فلان که سی چه زژیکه ر و پشته فانی من نین ...".

ب ۴ / ئه ری وه لییین (چه زژیکه رین) خودی کینه؟.

هر باوهرداره کی ژ خودی بترس ئه و وه لییی خودییه، خودایی مه زن دیژیت: **{ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (۶۲) الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (۶۳) }**، [یونس] رمان: " ئی هندی وه لییین خودیینه چو ترس ژ عه زبا خودی ل ئاخره تی ل سهر وان نینه، و ئه و ب خهم ناکه فن ل سهر وی بارا د دنیا بی دا نه گه هشتییه وان (۶۲) و ژ سالوخه تین فان وه لییان ئه وه وان باوهری ب خودی ئینایه و دویکه فتنا پیغه مبهری وی کرییه د وی تشی دا بی ئه و بی ژ نك خودی هاتی، و وان ته قوا خودی دکر و فهرانین وی ب جه دئینان (۶۳)".

و پیغه مبهری خودی ﷺ دیژیت: **{ (إنما ولي الله و صالح المؤمنین) }**، رمان: " هندیکه خودییه پشته فانی منه و پشته فانی باوهردارین چاکه".

ب/۵ / ئه‌ری موسلمان حوکمی ب چ تشتی بکه‌ن؟.

دفتیت موسلمان حوکمی ب قورئانی و فهرمووده‌یین سه‌حیح بکه‌ن، خودای مه‌زن
دیژیت: **{ وَأَنَّ أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ } [المائدة: ٤٩]**، رامان: "تو -ئه‌ی مه‌حه‌مه‌د-
ب وی یا خودی د قورئانی دا ئینایه خواری حوکمی د ناقه‌را واندا بکه‌".

وپیغه‌مه‌ری خودی ﷺ دیژیت: **((عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ))**،
رامان: "خودای من، تو پی زانای ب هه‌می تشتین نه‌یتی و ئاشکه‌را، و تو پی حوکمی دناقه‌را
به‌نده‌یین خو دکه‌ی".

کارپیکرنا ب قورئان و سوننه تی

پ ۱ / ئه ری بۆجی خودایی مه زن قورئان ئینایه خواری؟

خودایی مه زن قورئان ئیناخواری داکو کار پی بهیته کرن، خودایی مه زن دیپژیت:

{اتَّبِعُوا مَا نَزَلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ} [الأعراف: ۳]، ریمان: "هوبن دویکه فتنا وی بکه ن یا ژ نک

خودایی هه وه فه بۆ هه وه هاتی ژ کیتاب و سوننه تی و پیگیری پی ب فه رمانین وی بکه ن."

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیپژیت: **{اقرؤوا القرآن، واعملوا به}}**، ریمان: "قورئانی

بخوینن و کار پی بکه ن."

پ ۲ / ئه ری حوکی کارپیکرنا ب فه رمووده یا سه حیح جیه ه؟

کارپیکرنا ب فه رمووده یا سه حیح ئه رکه، ژ بهر گو تئا خودایی مه زن دیپژیت: **{وَمَا آتَاكُمْ**

الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ} [الحشر: ۷]،

ریمان: "هه ر تشته کن پیغه مبه ری فه رمان پی کری هوبن وهریگرن و ئه نجام بده ن، و ئه و

تشتین هه وه ژئی داینه پاش هوبن خو ژئی دویریکه ن و بده نه پاش و ژ خودی بترسن و براسی

سزادانا خودی گه له کا دژواره بۆ پیگرینه که رین فه رمانا وی."

و پیغه مبه ری خودی ﴿﴾ دیپژیت: **{عليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين}**

فتمسكوا بها ..}}، ریمان: "هه وه ئیمانته رتیبازا من و رتیبازا جیگرین من یین تیگه هشتییین

راسته ری، باش بگرن و دروستاه ل دویف هه رن.."

ب۳ / ئه‌ری ئه‌م قورئانی بگرین و ده‌ست ژ فه‌رموودان به‌رده‌ین؟

نه‌خیر دروست نینه ئه‌م ده‌ست ژ فه‌رموودا پیغه‌مبه‌ری به‌رده‌ین، خودای مه‌زن دپیژیت: **{ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ }** [النحل: ۴۴]، رامان: "ومه قورئان بو ته -ئه‌ی موحه‌مه‌د- ئینا خواری؟ دا تو رامانین وی یین نه‌ ئاشکه‌را بو مروفان دیار بکه‌ی، ودا ئه‌و ه‌زرا خو تیندا بکه‌ن وی ب هیدایه‌ت بکه‌فن".
 وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دپیژیت: **{ أَلَا إِنِّي آتَيْتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ }**، رامان: "بو من قورئان یا هاتیه‌به‌ هنارتن و وه‌کی وی (فه‌رمووده) یا ل گه‌ل وی یا هاتی".

ب۴ / ئه‌ری ئه‌م گوته‌نه‌کی ل سه‌ر گوته‌نا خودی و یا پیغه‌مبه‌ری وی بیخین؟

نه‌خیر چ گوته‌نا ل سه‌ر گوته‌نا خودی و پیغه‌مبه‌ری وی نائرخین ژبه‌ر گوته‌نا خودای مه‌زن: **{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ }** [الحجرات: ۱]، رامان: "ئه‌ی ئه‌وین باوهری ب خودی وپیغه‌مبه‌ری وی ئینای هوین ژبلی ئه‌مری خودی وپیغه‌مبه‌ری وی تشته‌کی دی د دینی خو دا ده‌رنه‌ئرخن ویبو خو دروست نه‌که‌ن دا هوین نه‌بنه‌ بیده‌چی".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دپیژیت: **{ (إِلَّا طَاعَةً لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ) }**، رامان: "گوهداریبا چ ئافران‌دیبا ناهیتته‌ کرن د سه‌رپیچیا فه‌رمانا خودای مه‌زن".

و ئبن‌عه‌بباس (خودی ژی رازی بیت) دپیژیت: (یوشک أن تنزل علیکم حجاره‌ من السماء، أقول: قال رسول الله ﷺ وتقولون: قال أبو بكر وعمر!!)، رامان: "ئه‌ز دترسم نه‌که‌ به‌ر ژ ئه‌سمانان ب سه‌ر هه‌ودا باریت چونکی هندی ئه‌ز پی دپیژمه‌ هه‌وه‌ پیغه‌مبه‌ری خودی وه‌ گوته‌ و هوین یین بیژن ئه‌بو به‌ کری و عومه‌ری وه‌ گوته‌!!".

ب/۵ / ٺہری ٺہم چ بکہین ٺہ گہر دووبہرہ کی کہفتہ دنافہرا مہدا (موسلمانادا)؟.

دی زفرینہ قورئانی و فہرموودین سہحیح. خودایی مہزن دیژیت: **{فَإِنْ تَنَزَّعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرُّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا} [النساء: ۵۹]**، ریمان: " وٺہ گہر ہوین د نافیہرا خو دا ل سہر تشتہ کی ب ہہفرکی چوون، ہوین حوکمی وی تشتی بو خودی وپیغہمبہری، ٺہ گہر ہہوہ ب دورستی باوہری ب خودی وروژا حسیتی ہہبت. ٺہف چہندہ ژ ہہفرکیبی وژیکفہبوونی چیتہرہ، ودویماہیبا وی باشترہ".

وپیغہمبہری خودی ﷺ دیژیت: **((علیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين المهديين فتمسكوا بها ..))**، ریمان: "ہہوہ ٺیمانہت رپیازا من و رپیازا جیگرین من بین تیگہہشتیبین راستہری، باش بگرن و دروستاہی ل دویف ہہرن..".

ب/۶ / ٺہری ٺہم دی چاوا حہرزژ خودی و پیغہمبہری وی کہین؟.

ٺہم دی حہرزژ وان کہین ب رینکا گوہداریبا وان و جیبہجیکرنا فہرمانین وان، خودایی مہزن دیژیت: **{قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ} [آل عمران: ۳۱]**، ریمان: "تو پیژہ: ٺہ گہر راستہ ہہوہ خودی دفتیت ہوین دویکہفتنا من بکہن، خودی ژی دی ہوین فین، وگونہہین ہہوہ دی ژی بہت، چونکی خودی گونہہ ژپیری گونہہین بہنیین خویہ، ب وان پی دلوفانکارہ. وٺہف ٺاہتہ حوکمی ب ہندی دکہت کو ہہر کہسی بیژت: من خودی دفتیت ودویکہفتنا پیغہمبہری وی ب دورستی نہ کہت، ٺہو د فی گوٺنا خو دا پی درہوینہ، وٺہو راست ناییژت حہتا ب دورستی دویکہفتنا پیغہمبہری نہ کہت".

وینغه مبهری خودی ﷺ دیتیت: **((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ))**، رمان: "کهس ژ ههوه باوهریه که تمام نائینیت ههتا ئەزل دهف وی خوشتفتیرنه بم ژ بابی وی و زاروکین وی و هه می مروفان".

پ ۷/ ئه ری ئەم دەست ژ کاری (پهرستی) بهردهین خو ب هیفیا قهدهری بهیلین؟
 نهخیر ئەم دەست ژ په رستی نابهردهین ژ بهر گوئنا خودای مهزن: **﴿قَامًا مِّنْ أَعْطَىٰ وَأَتَقَىٰ (۵) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ (۶) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ (۷)﴾** [اللیل]، رمان: "فیجا ههچیی مالی خو خهرج کر بت وتهقوا خودی د وی چهندی دا کر بت (۵) و باوهری ب حسیی و جزادانال سه ر کریاران ئینا بت (۶) ئەم دی بهری وی دهینه ئە گه رتین خیری و چاکیی و کاری وی ل بهر ب ساناهی کهین (۷)".

وینغه مبهری خودی ﷺ دیتیت: **((.... اعْمَلُوا، فَكُلُّ مَيْسِرٍ لِّمَا خَلِقَ لَهُ ...))**، رمان:
 " ... کارین چاک بکهن، چونکی هه ر مروفه ک هه بیت دی بهری وی هیته دان بو وی تشتی ئەوا خودی بو نفیسی ودانای".

سوننه‌ت و بیدعه

ب ۱ / ئه‌ری بیدعا چاک (بدعة الحسنة) دئایینیدا هه‌یه؟.

بیدعه چاک د ئایینیدا نینه، به‌لگه ل سه‌ر فئ چهن‌دی گۆتتا خودای مه‌زنه: **{ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا }** [المائدة: ۳]، پامان: "ئه‌فرۆکه ب تامکرنا شریعه‌تی و ب سه‌رکه‌فتنی من دینی هه‌وه دینی ئیسلامی بۆ هه‌وه پێک ئینا، و من قه‌نجیا خو ل سه‌ر هه‌وه ته‌مام کر ب ده‌ریخستنا هه‌وه ژ تارپین جاهلیه‌تی بۆ رۆناهییا ئیسلامی، وئه‌ز رازی بووم ئیسلام بۆ هه‌وه بته‌ دین فئجا هوین پیگیریی پ بکه‌ن".

وپیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ دیتیت: **(وَكُلَّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ)**، پامان: "هه‌ر بیدعه‌یه‌کا هه‌بیت د ئایینیدا سه‌رداچوونه و هه‌ر سه‌رداچوونه‌کا هه‌بیت مروؤی دکه‌ته دئاگریدا".

ب ۲ / ئه‌ری بیدعه د ئایینیدا چیه‌؟.

بیدعه د ئایینیدا ئه‌وه مروؤف تشته‌کی ژ ئایینی زیده‌بکه‌ت یان تشته‌کی ژ کیم بکه‌ت، خودای بیدعا هه‌فیشکچیکه‌ران ره‌ددکر و ده‌ره‌ه‌قی واندا گۆت: **{ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاتُ سَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنُ بِهِ اللَّهُ }** [الشورى: ۲۱]، پامان: "یان ئه‌ری ما فان بوتپه‌ریسان د شرک و سه‌رداچوونا خو دا هنده‌ک هه‌فیشک هه‌نه وی تشته‌ خودی ده‌ستویری پ نه‌دای ژ دینی وشرکی بۆ وان ددانان؟".

ویغهمبه ری خودی ﷺ دیژتیت: **((مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ))**، رامان: "هەر کهسه کی تشته کی نوی د نایخی مه دا داهنیت و ئەو تشت ژ نایخی مه نه بیت، ئەو تشت دی هیتته ره دکرن".

پ ۳ / ئەری سوننه تا باش د ئیسلامیدا ههیه؟

به لئ یا هه ی، پیغهمبه ری خودی ﷺ دیژتیت: **((مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ، مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ))**، رامان: "هەر کهسه کی ریکه کا خیری د ناین ئیسلامیدا بدانیت (کو به لگه ل سهر هه بیت)، دی خیرا وی ریکه گه هیتته وی و خیرا هه کهسه کی کار ب وی ریکه بکه ت دی گه هیتته وی و چ خیر ژ خیرا وان (که سان) کیم نابیت".

پ ۴ / ئەری که نگی موسلمان دی بسهرکه فن؟

هینگی دی موسلمان سه رکه فن ئەگه ر وان کار ب په رتووکا خودایی خو کر (قورئانا پیروز) و ب سوننه تا پیغهمبه ری خو و بانگخوازیا تاکه په ریسپی کر و به لاف کر و خه لک ژ هه فپشکدانی هشارکرن ب هه می رهنگین وئفه و هندی شیان هه بن خو به رهه ف و ئاماده کرن و به رانه بری دۆژمنین خو راوه ستییان، خودایی مه زن دیژتیت: **((يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ))** [محمد: ۷]، رامان: "ئهی ئەوتین باوهری ب خودی ئینای ودویکه فتنا پیغهمبه ری کری، ئەگه ر هوین ب کرنا جهادی و ب کارئینانا قورئانی دینی خودی ب سه ربیخن خودی دی هه وه ب سه ر نه یاران ئیخت، ودی پیپین هه وه موکم که ت".

وههروهسا خودای مهزن دئیژیت: ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ [النور: ۵۵]، ریمان: "خودئ سۆز ب سهرکهفتنی دایه وان یین باوهری ئینای ژ ههوه وچاک کرین، کوئهوب جیگری دئ وان ل عهردی بوتپهرئسان دانت، ودئ وان ل وئری کهته خهلیفه وجیگر، وهکی وی دگهل پئیشیین وان ژ خودان باوهران کری، وکوئهو دینئ وان پئ ئهوبؤ وان پئ رازی بووی - کوئیسلامه- دئ بنهجهه وزال کهت، وپشتی ترسئ ئهو دئ حالئ وان گوهورت وکهته تهناهی، ئهگهر وان پهرستنا خودئ ب تنئ کر، و ل سهر گوهدانا ئهمرئ وی مان، وچو شریک بؤ وی چئ نهکرن، وههچیئ پشتی ئئ جیگری وتهناهی وزالبوون ودهسههلاتئ کافر ببت، وقهنجییین خودئ بئهشیرت، ئهو ئهون یین ژ بن ئهمرئ خودئ دهرکهفتین".

دوعایا قه بویل کری

قال رسول الله ﷺ: ((ما أصاب أحدًا قط همٌّ ولا حزنٌ ، فقال : اللهمَّ إني عبدك ، وابنُ عبدك ، وابنُ أمتك ، ناصيتي بيدك ، ماضٍ فيَّ حكمك ، عدلٌ فيَّ قضاؤك ، أسألك بكلِّ اسمٍ هو لك ، سميت به نفسك ، أو علمته أحدًا من خلقك ، أو أنزلته في كتابك ، أو استأثرت به في علم الغيبِ عندك ، أن تجعل القرآنَ ربيعَ قلبي ، ونورَ صدري ، و جلاءَ حزني ، وذهبَ همِّي ، إلا أذهب اللهُ همَّه و حزنه ، و أبدله مكانه فرجًا)) .

پنځه مبهري خودی ﷺ ديټيټ: ((نينه كهسهك تووشي خه م و عاجزيي بيت و بيټيټ: خودايي من نهز به ندي ته مه و كوري به ندا ته مه و نافچا فكا من د دهستي ته دايه ، حوكمي ته ل سهر من چي به جيكر ييه ، فهرمانا ته ل سهر هه مي چي كه ريبان يا داد به روه ره ، خودايي من نهز ب ههر نافه كا ته يا پروژ داخو ازيي ژ ته دكه م نه وين ته بوخو دانان يان ته فيري كهسه كي ژ چي كه ريبين خو كري يان ته د بهر تووكا خو دا ئينا يينه خواري يان ژي ته ل ده ف خو هيلابيت د زانينا غه يبيدا ، تو قورئاني ب كه يه بوهارا دلي من و رو ناهييا سينگي من و تو خه ما من بي ب ره فيني و عاجزيا من بي بيه ي و نه هيلي ، ئيلا دي خودي وي خه م و عاجزيي گوهوريت كه ته كه يفخوشي)) .

ب دووماهی هات

پنیغه مبه ری خودی (سلاف لی بن) دیژتیت: ئەو که سی سوپاسیا خه لکی نه کهت (ژ بو وان قه نجییین ل گه ل کرین) ئەو سوپاسیا خودی زی ناکهت (ژ بو وان نیعمه تین ل گه ل کرین).

ئەفجا من دقیت سوپاسیا هه ر که سه کی بکه م پی هاریکاریووی ل گه ل من د وهرگپرانا ئەفان فهرمووداندا، خودای مهن خپرا وان مهن بکهت ژ بو هه ر شاشییه کی یان تیبینییه کی هوین دشین ب ریکا توورا ئەنستگرامی من ئاگه هدار

بکهن: sarwar.barwari1